

L'ALT EMPORDÀ

Text > JOAN FERRERÓS

La plaça de toros | L'única plaça de toros que hi ha a l'Alt Empordà va ser construïda per Pau Gelart el 1886 al costat de l'estació de ferrocarril de Figueres (el tren hi havia arribat el 1877) i hi cabien cinc-centes persones. Ampliada i inaugurada el 1894, ara fa 125 anys, ja tenia capacitat per a cinc mil aficionats. Anava tirant i fa mig segle va tenir una revifalla amb el turisme. Després, el desinterès per les corrides la va sumir en la decadència, i el 1989 el consistori de Marià Lorca va adquirir la plaça de toros al darrer Gelart per 120 milions de pessetes. Durant aquests darrers trenta anys no s'hi ha fet res, llevat de deixar-la degradar; hi han crescut herba, arbusts i arbres arreu, i la brutícia se n'ha ensenyorit. L'Ajuntament l'ha més o menys usat de magatzem de ferralla, de vehicles esventrats, etc. A cada campanya electoral se'n parla una mica, i es fan propostes que el contribuent rep amb sarcasme o indiferència. Les darreres es concretaven en la conservació dels elements més pintorescos (el perímetre octogonal, il·lustrat amb arcs de ferradura i merlets al capdamunt) i l'enderroc de la resta per fer-ne un pàrquing *pacificador*, com el del camp de futbol vell, situat al costat.

>> La plaça de toros de Figueres, que presenta un estat lamentable. (Font: VA DE BRAUS)

Un assassinat que esvera | El públic mig engalta els assassinats que tenen contrapartida: aquells en què hi ha alguna raó que *explica* l'eliminació de l'altre (robatori, violació, ideologia, domini...). Però la gent se sent especialment desolada quan el crim es produeix sense cap *justificació* comprensible o objectivable. I esdevé

presa d'una por semblant a la que genera l'acció dels terroristes suïcides. A Figueres, a la Rambla, a ple dia, al bell mig dels desvagats que hi passen o hi seuen, Mohamed Regrag va apunyalat un home triat a l'atzar i que ni coneixia. Els requisits, segons va declarar, eren que havia de ser català i de Figueres. Així feia justícia, perquè la mamella dels serveis socials no li rajava prou esplèndidament: ara volia un pis de protecció oficial. Unes hores abans havia intentat agredir una dona i la policia l'havia escorcollat sense més conseqüències. Ja havia assassinat catorze anys abans una dona que l'acollia a casa seva i ha estat reclòs durant tot aquest temps en un psiquiàtric. Ara els forenses han determinat que res no l'excusa d'ingressar a la presó.

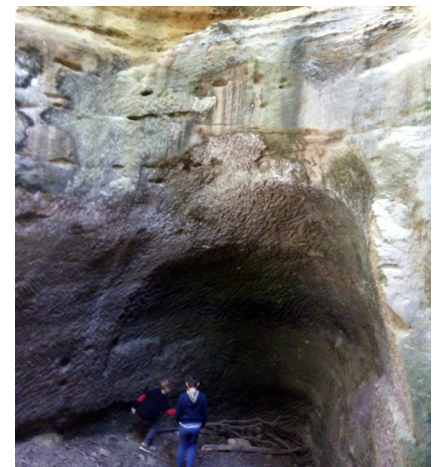
Eleccions espanyoles | A la comarca, com arreu del país, en les eleccions generals del 28 d'abril, ERC i els socialistes van créixer amb un 5 % més de vots. El PP va baixar molt (més d'un 10 %), i es va quedar quasi com VOX, que era la novetat de la política estatal. Aquest partit d'ultradreta, a Sant Climent Sescebes (el poble de la base militar), va aconseguir gairebé un 15 % de vots. Ciudadanos, que a les eleccions anteriors havia fet un bon paper a Figueres, es va distingir a Vilamalla, Roses i Santa Llogaia d'Àlguema. Junts per Catalunya va recular una mica i va perdre el primer lloc a molts municipis, que ara són d'ERC. En general l'independentisme va avançar a la majoria de llocs i es va situar en primera posició.

EL BAIX EMPORDÀ

Text i fotografia > PURI ABARCA

Què en farem, dels Clots de Sant Julià? | En una visita recent als Clots de Sant Julià, unes antigues pedreres preromanes situades entre Canapost i Vulpellac, vaig poder comprovar que, malgrat estar inclosos en el catàleg de béns culturals d'interès nacional, preservar-los no és cap prioritat per a les autoritats corresponents. Es creu que les pedreres, vinculades al jaciment ibèric del puig de Sant Andreu (Ullas-

tret), devien haver servit per subministrar material per a la construcció de la ciutat ibèrica, però també per construir altres enclavaments propers, com per exemple Peratallada. Fins i tot, els segles que han passat des de la seva suposada primera explotació (hem de tenir en compte que l'arribada dels ibers a Ullastret està datada en el segle VI aC) han servit per alimentar llegendes i històries sobre l'indret, com ara que hi va haver una població fixa que fugia del poder romà, que s'hi feien sacrificis humans o que comunitats cristianes utilitzaven l'espai com a lloc de culte, en època altmedieval. Fora d'un plafó explicatiu situat a l'entrada del camí que va cap als Clots, no hi ha més indicacions oficials que permetin realitzar-hi una visita com cal. La bona voluntat de l'associació Amics dels Clots de Sant Julià permet intuir-hi un itinerari (hi han col·locat uns troncs que marquen més o menys la ruta), però en alguns punts elevats hi ha perill de caigudes serioses i, durant el trajecte, no és estrany ensopegar amb envasos o altres escombraries. Haver salvat la zona dels Clots de Sant Julià del projecte d'instal·lació d'una planta de triatge de residus, l'any 2006, va ser una gran fita. Però ara caldria fer un pas més i adequar l'espai amb les condicions necessàries, com s'ha fet amb altres elements del patrimoni històric dignes de ser anomenats així.

>> Dos nens jugant als Clots de Sant Julià.

L'Havana-Catalunya | L'Havana ha estat vinculada a la història de la Catalunya costanera des del moviment migratori dels anomenats posteriorment *indians* o *americanos* i des de l'arribada dels sons que van inspirar el gènere de

l'havanera, durant el segle XIX. Aquest 2019, fa cinc-cents anys del bateig de la ciutat de l'Havana com a tal per part de la corona espanyola. Dos esdeveniments lúdics i culturals d'aquest estiu al Baix Empordà han servit per recordar el passat cubà de la història catalana i afegir-se a la commemoració, encara que sigui de passada, de l'aniversari d'aquesta ciutat, de la qual ens han arribat fets, sons i influències arquitectòniques com les que fan destacar les anomenades *cases d'indians*. La LIII Cantada d'Havaneres de Calella de Palafrugell, celebrada el juliol passat, en la qual van actuar Neus Mar i els grups Arjau, Son de l'Havana i Port Bo, es va dedicar a l'aniversari de la capital cubana. Un cop més, en aquesta ocasió potser amb més èmfasi, els compassos *d'anada i tornada* entre Catalunya i Cuba van ressonar amb força a la platja del Port Bo de Calella. I aquest setembre, la petjada cubana dels catalans i el rastre de l'havanera tornen a reviure durant la XVI Fira d'Indians de Begur, dedicada enguany als jardins amb influència antillana.

LA GARROTXA

Text > JOAN SALA

Protecció de l'Alta Garrotxa | El març passat es va aprovar inicialment el Pla de Protecció del Medi Ambient i el Paisatge de l'Alta Garrotxa. Encara que el camí que haurà de seguir és llarg, amb la informació pública, la consulta institucional i les al·legacions, per fi es posa fil a l'agulla a una reivindicació històrica del territori per protegir i gestionar tot l'espai natural. El document ha estat elaborat pel Departament de Territori i Sostenibilitat, pel que queda del Consorci de l'Alta Garrotxa i pels onze municipis que integren la superfície de la zona, que és de 50.275 hectàrees, corresponents a tres comarques: el Ripollès, la Garrotxa i l'Alt Empordà. Aquest Pla ha de regular, entre d'altres, els usos del sòl, l'aprofitament dels recursos naturals, la regulació de la xarxa viària, l'ús públic de l'espai per tal de conservar el patrimoni natural i la qualitat paisatgística que atresora. El Pla diferencia clarament dues estratègies de gestió:

una zona de foment de la dinàmica natural i una zona de gestió sostenible. En la primera hi ha terrenys públics i finques privades no productives perquè estan abandonades. La Generalitat oferirà als propietaris ajudes per fomentar-hi activitats de turisme de natura. La gestió sostenible inclou terrenys amb aprofitaments tradicionals i activitats compatibles amb la natura.

Uns apunts, solts, de la comarca | Enguany, a les Planes d'Hostoles, han celebrat els cent anys dels homenatges a la vellesa. També s'han commemorat els cent anys de l'Escola Municipal de Música d'Olot, una data rodona que sempre és digna de celebrar. Fa cinquanta anys que es van unificar els cinc ajuntaments que formen l'actual Vall d'en Bas, on es va fer la primera concentració agrària de Catalunya, la qual cosa va comportar la racionalització de les terres, que es van agrupar a l'entorn de les cases per acabar amb el minifundisme que hi havia fins aleshores. És bo recordar que finalment Sant Aniol d'Aguja té llum elèctrica, provinent de plaques solars instal·lades al teulat del refugi. A l'abril, l'Associació Catalana de Crítics d'Art (ACCA) va reconèixer amb un premi ACCA la tasca de l'Associació Cultural Binari, organitzadora, conjuntament amb l'Ajuntament de Bianya, d'uns recorreguts per la Vall de Bianya que segueixen un itinerari d'art contemporani i alhora permeten visitar part del seu ric patrimoni arquitectònic en un entorn paisatgístic de primer ordre. Al maig, a Maià de Montcal va tenir lloc la segona Fira de l'Ou, un esdeveniment que mou tot el poble, amb activitats destinades a tots els públics.

>> El Bassegoda des de Can Gustí de Riu.
(Autoria: QUIM ROCA)

Els resultats electorals a la Garrotxa | A les eleccions generals del 28 d'abril va guanyar ERC, amb un 34 % dels vots, en tres municipis més que en les últimes eleccions. El seguia JxCat, amb un 30 %, de manera que les dues forces sumaven el 65 %. A les eleccions europees celebrades el 26 de maig, JxCat va guanyar a tots els municipis i va obtenir més del doble de vots que ERC, que va ser la segona llista més votada. El vot cap a Europa va ser diferent que el de les municipals, ja que JxCat es va imposar en onze municipis (a la ciutat d'Olot amb majoria), ERC en sis, les llistes independents en tres i el PSC en un. No hi ha cap regidor de Podemos, el PP, Cs o VOX en cap ajuntament garrotxí. Els resultats confirmen que és una comarca majoritàriament independentista.

EL GIRONÈS

Text i foto > DANI VIVERN

Es veu... | Quasi a mitjan juny, els consistoris encara penjaven dels pactes, mentre que a la Cambra de Comerç de Girona ja anaven per feina. L'empresari Jaume Fàbrega en va ser nomenat president, en substitució de Domènec Espadale, que portava tretze anys en el càrrec. Cal veure si als polítics se'ls enganxarà algun dia una mica de pragmatisme empresarial i deixaran de fer volar coloms i altres tipus de vol, d'abast gallinaci i generadors de deutes. La restauració del cinema Modern, per exemple: la idea de fer-hi, en una segona fase, una sala complementària al Teatre Municipal, amb un aforament per a 199 persones, per destinar-la sobretot a dansa, potser parteix de prospeccions fiables. Però que la primera fase d'obres (que tota sola ja puja a més de dos milions d'euros) consisteixi en un «nou centre d'arts i creació» ja té un dring més eteri. Esperem que s'hagi definit bé què és «art» i què és «creació» (i per què s'han de «centrar»), amb els temps que corren. Vista la programació de l'Escènit per a aquest estiu, i salvades algunes excepcions de qualitat garantida, aquests conceptes admetien un ampli grau de dubte hamletic. O potser es pot tirar de veta, atès que, segons va dir el president Torra, «Girona ha assumit la capitalitat de Catalunya».